
Omzendbrief BB 2011/2

Vlaams Ministerie van Bestuurszaken
Agentschap voor Binnenlands Bestuur
Afdeling Lokale en Provinciale Besturen
– Regelgeving en Werking

Boudewijnlaan 30 bus 70, 1000 BRUSSEL

Tel. 02 553 39 70 - Fax 02 553 43 01
binnenland-juridisch@vlaanderen.be

Aan de provinciegouverneurs

Ter kennisgeving aan:

- de colleges van burgemeester en schepenen
- de voorzitters van de raden voor maatschappelijk welzijn

1 juli 2011

Betreft: Raadpleging van de bevolkingsregisters voor interne doeleinden

De jongste maanden zijn er vragen gerezen over de wettelijke mogelijkheden en beperkingen waarover de gemeenten en hun mandatarissen beschikken om de bevolkingsregisters te raadplegen. De redenen om de bevolkingsregisters te raadplegen zijn uiteenlopend, bijvoorbeeld om huwelijksjubilarissen uit te nodigen, om nieuwe inwoners te laten kennismaken met de gemeentelijke dienstverlening, of om een gericht beleid te voeren voor bepaalde doelgroepen van de bevolking. Die vragen hebben recent het voorwerp uitgemaakt van besprekingen in het Vlaams Parlement.

Deze kwestie wordt behandeld in artikel 5 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister. Dat artikel bepaalt dat de gemeentelijke diensten en de diensten die afhankelijk zijn van het OCMW de bevolkingsregisters alleen kunnen raadplegen voor interne doeleinden. Aan de inhoud van het begrip 'interne doeleinden' is evenwel geen sluitende definitie gegeven.

Een al te enge interpretatie van dat begrip verhindert de lokale besturen om een adequaat communicatie- of doelgroepenbeleid te voeren. Dat is niet verenigbaar met de missie van de lokale overheden, zoals die werd opgenomen in de artikelen 2 en 3 van het Gemeentedecreet, namelijk de verwezenlijking van het lokale algemeen belang, het welzijn van de burgers en het maximaal betrekken van de inwoners bij het gemeentelijk beleid.

De regelgeving inzake het houden van de bevolkingsregisters is een federale bevoegdheid. Daarnaast heeft het gebruik van de informatie die opgenomen is in de bevolkingsregisters, ook betrekking op personen. Ik heb mijn administratie daarom gevraagd om overleg te plegen met de Federale Overheidsdienst Binnenlandse

Zaken (FOD BiZa) en met de voorzitter van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (CBPL) zodat ik een onderbouwd standpunt kan innemen.

Op basis van dat overleg verzoek ik de gemeentebesturen om de volgende richtlijnen strikt in acht te nemen.

1) De raadpleging en het gebruik van de bevolkingsregisters in het kader van een specifiek doelgroepenbeleid of van specifieke communicatie met sommige bevolkingsgroepen, moet passen in een geregeld beleid van het gemeentebestuur. Het kan niet het initiatief zijn van een of meer mandatarissen of personeelsleden. Het college van burgemeester en schepenen kan de opdracht geven om het bevolkingsregister te raadplegen in het kader van de interne doeleinden van het bestuur. Dat zijn de doelstellingen die passen binnen de bevoegdheid van de gemeenten als openbaar bestuur. Het kan in dat verband zowel gaan om toegewezen bevoegdheden als om initiatieven die de gemeente neemt op basis van haar autonomie.

2) Elke consultatie van het bevolkingsregister moet passen in de uitvoering van een regelmatige beslissing, genomen door het bevoegde politieke orgaan van de gemeente, waaruit het doel van de raadpleging blijkt. In geen geval mag het college de opdracht geven om het bevolkingsregister te raadplegen zonder toepassing van een dergelijke gemeenteraads- of collegebeslissing.

3) De gegevens mogen allen gebruikt worden om de doelstelling te bereiken die in de gemeenteraadsbeslissing of in het collegebesluit is aangegeven. In geen geval mag een afzonderlijk lid van het college, een raadslid of een personeelslid deze gegevens op persoonlijke titel of voor andere doeleinden gebruiken of ze ter beschikking stellen van derden als die erom verzoeken.

Dezelfde regeling geldt mutatis mutandis voor de OCMW-besturen.

Ik dring er ten eerste op aan dat de lokale besturen deze richtlijnen nauwgezet naleven als ze de bevolkingsregisters willen raadplegen.

Ik verzoek u om in het volgende nummer van het Bestuursmemoriaal de datum van de publicatie van deze omzendbrief in het Belgisch Staatsblad te vermelden.

Ik bezorg deze omzendbrief ook rechtstreeks aan alle gemeente- en OCMW-besturen.

Deze omzendbrief kan geraadpleegd worden via het internet op het volgende adres: <http://www.binnenland.vlaanderen.be>.

Geert Bourgeois,

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand